

повно визначає завдання з навчання сюжетного малювання. Тут, на відміну від інших програм, окремо подані завдання з розвитку творчості і уяви.

Висновки. Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволяє визначити відмітні особливості дитячого малюнка: щирість, емоційність, безпосередність відображення дитиною своїх думок і почуттів; змістовність; гуманізм, оптимізм змісту; яскравість, барвистість, декоративність; виразність як передача активного емоційного ставлення до зображуваного; оригінальність, своєрідність, неповторність; реалістична спрямованість, прагнення адекватно відобразити предмети і явища навколишнього світу.

Тематика сюжетного малювання визначається, перш за все, тими враженнями, які дитина отримує від прослуховування та обговорення казкових творів. Для дітей даного віку зміст кожного малюнка має бути конкретно визначений.

Відображення сюжету казки вимагає активної роботи уяви дитини, наявності певних знань, умінь і навичок. Заняття в ДОЗ спрямовані на розвиток самостійності і образотворчих здібностей дитини, важливих для набуття вмінь мистецької діяльності. Однією з найбільш важливих умов успішного розвитку здібностей дитини на заняттях з сюжетного малювання є різноманітність і варіативність роботи.

У процесі дослідження встановлено, що ефективним засобом розвитку вмінь мистецької діяльності в старшому дошкільному віці в умовах ДОЗ є сюжетне малювання, оскільки його ефективність обумовлена такими специфічними особливостями, як варіативність способів створення малюнка, пошук виразних засобів передачі образів зображення, можливість створення неповторних продуктів дитячої діяльності (сюжетно – тематичних малюнків на казкові теми).

Отже, організація заняття з сюжетного малювання виступає необхідною умовою розвитку дитячої творчості. Щоб відобразити сюжетні ходи казки, дитині потрібна активна робота уяви і наявність певних знань, умінь і навичок. На цих заняттях максимально розвивається самостійність і образотворчі здібності дитини, важливі для розвитку її вмінь мистецької діяльності. Однією з найбільш важливих умов успішного розвитку творчих здібностей дитини на заняттях з сюжетного малювання є різноманітність і варіативність роботи. Малювання нетрадиційною технікою – це гарна можливість для дітей думати, пробувати, шукати, експериментувати, а найголовніше, самовиражатися.

Література

1. Бровчак Л. С. Педагогічні умови формування організаторських здібностей майбутніх учителів /Л. С. Бровчак // Інноваційні технології в сучасній професійній освіті : науково-практична міжвузівська конференція молодих учених і студентів. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Вип. 36 / Редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2013. – С. 182-189.
2. Бровчак Л. С. Складові організаторських здібностей майбутнього вчителя / Л. С. Бровчак// Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія: Зб. наук. праць. – Випуск 38/ Редкол.: В. І. Шахов та ін. – Вінниця: ТОВ Нілан ЛТД, 2012. – С.134-138.
3. Григорчук Г. Г. Розвиток дошкільника в образотворчій діяльності: Навчальний посібник / Г. Г. Григорчук. – К. : Вища школа, 2009. – 126 с.
4. Салмина Н. Г. Знак и символ в обучении / Н. Г. Салмина. – М. : МГУ, 1998. – 288с.
5. Флерина Е. А. Эстетическое воспитание дошкольника / Е. А. Флерина. – М. , 2001. – 334 с.

УДК 373.3.041:78

Ю. Лазаренко,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
О. Андрійців,
концертмейстер кафедри мистецьких дисциплін дошкільної
та початкової освіти Вінницького державного
педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Ju.Lazarenko
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
State Pedagogical University

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕАТРАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МУЗИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

USING ELEMENTS OF THEATRICAL TECHNOLOGY AT THE MUSIC LESSONS IN THE PRIMARY SCHOOL

Анотація. У статті охарактеризовано вплив різних форм театралізованої діяльності на музичний розвиток молодших школярів. Сутність художньо-пізнавальної функції полягає у розширенні кругозору та музично-театрального збагачення дітей. Тобто, заняття театральною творчістю мають сприяти концентрації особливої уваги та чутливості до вчинків інших людей у житті, розвитку вміння бачити, розуміти мету і значення різноманітних дій людини. Запропонована кваліфікація форм дозволяє якнайповніше врахувати попередні здобутки музичної практики і відкриває шлях до систематизованого пошуку інновацій у цій галузі.

Abstract. In this article I would like to tell about influence different forms of theatrical activity for musical development pupils from primary school. Music is a part of the curriculum structure it helps teacher to plan interesting ideas to bring fun, joy music and develop activity and skills. Classifications of artistic cognitive function helps children get previous achievements musical practice, and works better. Pupils will benefit from the fun and stimulation that comes along with learning through music, they are starting to understand what it means to learn some - thing new. I suppose that music can have a big impact on their results.

Ключові слова: театралізована діяльність, театр ляльок, урок музики, гра-драматизація, емоції.

Key words: theatrical activity, puppet show, music lesson, dramatization game, emotions.

Постановка проблеми. Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти одним із стратегічних завдань початкової школи є формування освіченої, творчої особистості, здатної діяти в нових соціально-економічних умовах. Розв'язання цього завдання передбачає оновлення змісту й тактики здійснення навчального процесу, спрямованої на розвиток особистості молодших школярів, їх креативності. Тому зараз все більше уваги приділяється питанням творчого розвитку молодших школярів, де головним завданням виступає розвиток їх творчих здібностей, зокрема засобами театралізованої гри.

Аналіз наукових публікацій. Психолого-педагогічні аспекти формування творчої особистості молодшого школяра представлені в дослідженнях вітчизняних учених: Б. Ананьєва, В. Андреева, Ю. Бабанського, І. Бєха, Н. Бібік, Д. Богоявленської, Г. Бондаренка, В. Загв'язінського, Н. Кузьміної, В. Науменко, О. Савченко, Г. Сіліної, С. Сисоевої, Н. Лейтес та в роботах зарубіжних учених: Г. Айзенка, А. Маслоу, К.Роджерса, Д. Шеренберга та ін.. Психологічні основи творчості, механізм творчого мислення, уява, фантазія, інтуїція у творчому процесі розкриваються у працях відомих психологів Л.Виготського, О. Леонтєва, В. Моляко, С. Рубінштейна та ін.. У наукових працях В. Біблера, Л. Виготського, Л. Масол, А. Матюшкіна, Б. Неменьського, Г. Падалки, Л. Руденко, О. Рудницької та ін. підкреслюється, що мистецтво збагачує свідомість учнів прикладами високого гуманізму, формує стійку систему цінностей у процесі творчої діяльності і породжує прагнення до творчої самореалізації. З погляду вчених-мистецтвознавців В. Верховинця, Л. Когана, З. Жовчак творчі здібності розвиваються у процесі поєднання музики з різними видами мистецтва, в можливості імпровізувати, створювати щось нове. У молодшому шкільному віці важлива роль належить самовираженню дітей через власну художньо-творчу діяльність. Враховуючи психофізіологічні особливості школярів цього віку – необхідно залучати їх до творчої діяльності в театральному та інших видах мистецтва[2].

Мета статті. Охарактеризувати вплив різних форм театралізованої діяльності на розвиток молодших школярів на уроках музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Використання різних форм театральної діяльності допомагає учням оволодіти знаннями в галузі музичного мистецтва, а при педагогічно доцільній організації стає дійовим чинником формування естетичної культури дітей, набуття різноманітних знань, умінь, навичок. Однією із особливо вагомих функцій музично-театральної діяльності для розвитку особистості дитини є художньо-пізнавальна, яка повинна спрямованою на розширення кругозору та

музично-театрального збагачення дітей[3]. Творча діяльність школярів у сфері театру в силу своєї специфіки сприяє активізації життєвого досвіду (набути певних уявлень про естетику дійсності, художні явища мистецтва, людські стосунки тощо). Учні у процесі постановок музично-театральних вистав особливо охоче мають репрезентувати уже набуті враження від характерів персонажів, подій, явищ тощо. Уявлення дитини про багатоманітність засобів виразності внутрішнього духовного світу мають стати повнішими, чим змістовнішими є виконувана на сцені п'єса, багатшими і яскравішими характерами дійових осіб.

Починаючи краще розуміти вчинки людей, більш тонко вловлювати внутрішній сенс людської мови, різноманітність її інтонаційних відтінків, дитина більш точно оцінює і свої власні вчинки. Залучення дітей до музично-театральної творчості сприяє не лише розширенню їхнього загального кругозору, а і художнього[5]. Участь молодших школярів у творчому процесі постановки музичної театралізації забезпечує досягнення ними специфічної сутності музичного театру, яка полягає у інтегрованому взаємопоєднанні різних за своєю природою мистецьких елементів: музики, театру, хореографії, живопису.

Діяльність у галузі театрального музикування уможливує усвідомлення дітьми спільностей і відмінностей у механізмах втілення художніх образів засобами тих або інших мистецьких різновидів, а також формування у них елементарних уявлень про способи та основні прийоми синтезування різновидного мистецького матеріалу в єдине художнє ціле. Театральна діяльність є важливим фактором підвищення рівня емоційної сприйнятливості учнів, розвитку в них здатності до оцінних дій у сфері естетичних явищ, забезпечення психологічної розрядки дітей, що обґрунтовує наявність емоційно-оцінної функції. Школярі, які беруть участь у музично-театральній постановці у якості акторів, мають зазнати найбільшого впливу в аспекті трансформації емоційно-чуттєвої сфери, тому жоден крок на сцені, жодна фізична дія у театральному мистецтві не здійснюється механічно, без внутрішнього обґрунтування, і школяр-виконавець в силу специфіки роботи актора над роллю спостерігає за емоційними переживаннями – як своїми власними, так і інших людей.

Молодший школяр здатний емоційно відгукнутися на художньо повноцінну виставу, творчо передавати у малюнку, образному слові, грі-драматизації свої враження, осмислювати моральну спрямованість вистави, відгукнутися на музично-образну і пластичну виразність вистави. У цьому віці у дітей мають скластися початкові естетичні уявлення та оцінки, деякі елементи глядацької культури. Основним педагогічним завданням в роботі з дітьми цього віку є збагачення їх цінними враженнями та організація творчих форм роботи, які допоможуть дітям виразити і осмислити свої враження. Робота у царині музично-театрального мистецтва дає можливість практично керувати процесом розвитку та збагачення їхньої естетично-емоційної сфери[4].

Музично-театральна діяльність впливає на формування естетично-оцінного ставлення до дійсності, зокрема до музичного мистецтва. Учень досягає своєї естетичної обізнаності тільки в тому випадку, коли те, що пропонує театр стає для нього внутрішньо важливим, якщо життя, яке відтворюється у виставі, хвилює його, якщо питання, які піднімаються на сцені, мають пряме або опосередковане значення для духовного розвитку суспільства.

Важливою проблемою виховання учнів засобами мистецтва музичного театру є формування художньо-естетичного смаку учасників музично-театральної діяльності. Вміння сприйняти і зрозуміти художній твір щодо його змісту і художньої форми містить і оцінку його художньої якості, засобів виразності, якими користується актор для формування художніх образів. Участь молодших школярів у творчій діяльності у сфері музично-театрального мистецтва сприяє мінімізації психологічної напруженості і тим самим – вивільненню позитивної енергії дитини.

Однією із вагомих функцій музично-театральної діяльності у естетичному вихованні дітей є діяльність школярів, основу якої вбачають у грі[10]. Театральне мистецтво, демонструючи майстерність творчого перевтілення, викликає у дітей потребу у власному перевтіленні, у реалізації власних ідей, тобто у творчості, спонукаючи дитину до особистісного самовираження. У театральній творчості, заснованій на драматичній грі, потреба у самовираженні, самоствердженні реалізується безпосередньо. Можливість театрального мистецтва прийняти роль іншого передбачає співпереживання з іншим, ідентифікацію з ним, тобто перевтілення.

Емоційний і творчий підйом у результаті спілкування з мистецтвом театру сприяє самовираженню. Молодші школярі у процесі музично-театральної діяльності мають виконувати одразу декілька функцій: музично-театральне виконавство, виготовлення декорацій, костюмів, елементарно режисерської роботи тощо. Музично-комунікативна функція спрямована на формування навичок творчої співпраці у музичному колективі та розвиток комунікативних якостей учасників музично-сценічної діяльності. На основі цієї функції дитина входить у колективні стосунки, розвинути спілкування з її учасниками, що сприяє не тільки досягненню основ музично-

театральної культури, але і безпосередньому розширенню дитячих контактів та набуттю досвіду спілкування у колективі.

Важлива сторона музично-театральної діяльності полягає в тому, що за її допомогою дитині надається необмежена можливість духовного спілкування, передавання своїх переживань навколишнім[7].

Аналізуючи естетико-виховне значення музично-театральної діяльності, можна виокремити художньо-гедоністичну функцію, стрижнем якої є збудження відчуття насолоди від художньої творчості, сприйняття елементів різних видів музичних творів та осягнення краси в їх інтегративному поєднанні.

Застосовуючи музично-театральну діяльність, що є діяльністю безпосередньо вільною і творчою, такою, що охоплює всі основні здібності у їх цілісності та єдності (чуттєве сприйняття, образне мислення, емоції, інтелект, волю, уяву), дитина духовно стверджує себе у світі, відчуває силу своїх здібностей. Такий вид творчої діяльності приносить особливу насолоду вже самим процесом своєї дії; ця насолода є безкорисливою і тому спорідненою з естетичним переживанням.

У процесі дитина самостійно обдумує свою роль. Учень виразно і чітко передає особливості персонажа, дотримуватись умовності музично-театрального висловлювання, рухатись сценою, тощо. Успішно виконуючи усе це, беручи участь у творчому пошуку, учень отримує почуття задоволення, радості, які мають стати внутрішнім стимулом, що спонукає його до більш активної участі у музично-театральній діяльності[9]. Світ, віддзеркалений у творах музично-театрального мистецтва, існує не тільки як об'єкт практичної діяльності, але і як об'єкт безкорисливого споглядання, джерело естетичної насолоди. Тому мистецтво музичного театру сприяє утворенню гедоністичних почуттів не лише в учасників, але і у глядацької аудиторії.

Сприймаючи музично-театральну виставу, глядач емоційно і морально захоплюється нею, отримує естетичну насолоду. Тобто, заняття музично-театральним мистецтвом розширюють життєвий та художній світогляд школярів, підвищують рівень емоційної сприйнятливості учнів, розвинути у них здатність до оцінювання естетичних явищ, активізувати художньо-креативні здібності.

Мистецтво театру ляльок – це цілком особливе відображення оточуючого світу, це той особливий інструмент, за допомогою якого виховується культура почуттів і переживань дітей, який дає досвід емоційно-ціннісного ставлення до оточуючого світу. Завдяки своїй емоційній та дійовій природі, театр ляльок проникає у душу дитини, розвивати естетичну свідомість, навчити дитину співпереживати. Всі ці фактори мають сприяти переходу від педагогіки знань, умінь і навичок до педагогіки розвитку і формування творчої особистості.

За своєю художньою суттю театр ляльок дуже близький до жанру казки, в якій художній образ здатен жити сам по собі без попередніх пояснень. В театрі ляльок дитина діє і за ляльку, і за себе, декодує знання про світ і систему взаємостосунків у ньому, про взаємозв'язок подій і поведінки у реальному житті, про трансформацію казкових смислів у реальність. Виховання театром ляльок активізує ресурси, потенціал особистості, процес навчання і виховання школярів.

В театрі ляльок, подібному до таємничої казкової атмосфери, мають матеріалізуватися мрії, реалізуватися ще не відкриті задатки і здібності. Все це відбувається в обстановці захищеності і доброзичливості. Виховання ляльковими виставами – це впровадження у шкільну освіту через образну систему дитячого мислення філософії для дітей, яка дає їм відповідь на питання про сенс життя, про добро і зло, про красу і потворність, про життя композиторів, про любов і ненависть[6]. Про людяність, про стосунки людини з людиною і людини з природою та інші загальноновизнані морально-етичні принципи.

За допомогою театрального мистецтва учителі реалізують цілий комплекс завдань і цілей процесу формування творчої особистості: від формування інтересів і потреб до цього виду мистецтва, розвитку творчих здібностей, естетичних навичок та вмінь, до культури спілкування у дитячому колективі, досягнення згуртованості учнів.

У навчально-виховній роботі вчитель музики використовує різноманітні види театру ляльок, залучаючи школярів до підготовки та участі у театралізованій діяльності. Сюжетно-рольові ігри з ляльками на уроках поступово набувають форми дидактичного театру. Цей перехід проходить послідовно: від розгорнутого етапу сумісних ігор із учителем до театралізованих ігор, в яких за допомогою специфічних елементів музичного мистецтва театру ляльок – пантоміми, сценічного руху, елементів костюмів та декорацій, масок, а головне – дій у запропонованих обставинах, коли утворюються умови, що значно мають розширити можливості традиційних методик.

В театралізації величезне значення відіграє вміння учителя викликати інтерес до уроку музики[1]. З метою спрямування уваги молодших школярів на вираження у співі розповідних інтонацій (при вивченні теми "Музика нашого краю") при розучуванні української народної пісні

"Веселі гуси" можна використати ігрову ситуацію, пов'язану зі змістом цього твору. Після виконання залучити дітей до співу голосами героїв, якісній передачі їх виразності, відповідності змісту кожного куплету.

Сповідуючи ідеї гуманістичної педагогіки, потрібно намагатися всебічно втілювати принцип "навчатися граючись"[8]. Для створення сприятливої атмосфери застосовуються ляльки, за допомогою яких можна підтримати дітей у складній емоційній ситуації, тобто, розважаючись допомогти набувати знання, уміння і навички. Виклад теоретичного матеріалу здійснюється у формі "діалогу головних героїв" – містера Доремі та мадам Доресоль.

Сутність музично-ігрових завдань полягає не тільки в орієнтації на результат, а і можливості насолоджуватися вільним виявленням власних сил.

Завдання: виразити особливості художньо-образної мови українських народних пісень "Ой, єсть в лісі калина", "Ой на полі жито", "Веселий музикант", "Морозець" Б. Фільц, "Ой, заграйте дударики" А. Філіпченка. Поступово завдання дітям можуть ускладнюватись, наприклад, розвиток музичності здійснюється у процесі театралізованої діяльності. Пропонується гра: "Хто швидше?"

Мета: учити дітей зіставляти зображення з відповідними музичними творами з відтворенням емоційно-естетичних переживань ("Пісня Лисички" з опери "Коза-дереза" М. Лисенка, Дід Мороз Р. Шумана, українська народна пісня "Вийди, вийди, сонечко"). Гра проводиться у формі змагання. Кожна дитина отримує частину малюнка одного із названих творів. Діти розглядають частини і складають з них малюнок, називають музичний твір, якому відповідав цей малюнок. Перемагає та група, яка швидше і правильніше виконує завдання.

Завдання: Адаптування танцювальної музики. Матроський танок "Яблучко" перетворити, наприклад, у танок будівельників, малярів, каменярів, теслярів, водопровідників, так, щоб відверто відображались особливості їх праці.

Завдання: Театральна драматизація музичних творів для слухання (Танець маленьких лебедів з балету "Лебедине озеро" П.Чайковського, К. Стеценко. "Лисичка, Котик і Півник" (фрагмент опери на вибір)).

Завдання: розробити театралізоване дійство на пісню «Ходить гарбуз по городу».

Серед дітей обирається Гарбуз, Диня, Огірочки, Буряки, Бараболя, Квасоля, Боби. Кожен персонаж виконує свої слова, виступаючи з гурту та показуючи рухами свої дії.

Завдання: Розіграти сценку при розучуванні української народної пісні „Грицю, Грицю до роботи”

Хлопчик, одягнувши бриль, а дівчинка – віночок, виконують згадану пісню.

Вагомого значення мають набути питання підготовки учителів, готових до використання технологій формування творчої особистості, які мають включити у себе методи театралізації і використання мистецтва театру ляльок у навчально-виховному процесі. Запропонована кваліфікація форм дозволяє якнайповніше врахувати попередні здобутки музичної практики і відкриває шлях до систематизованого пошуку інновацій у цій галузі.

Висновки. Отже, ефективним засобом розвитку творчої самореалізації молодшого школяра виступає театралізована гра – постановки пісень, казок, загадок, дитячих опер з елементами імпровізації. Важливі психологічні передумови розвитку творчих здібностей учнів початкових класів розвиваються в різних формах імпровізації. На уроках можна надавати учням можливість імпровізувати маленькі сцени з казок у ролях і вправи у формі ігор і мімічних сцен. Вони розвивають творчу уяву учнів, збагачують їх естетичний досвід, сприяють поглибленню інтересу до мистецтва.

Література

1. Артемова Л.В. Театр і гра/Л.В. Артемова. – К.:Томіріс, 2002.-292 с.
2. Горбенко С. С. Історія гуманізації музичної освіти: Навчальний
3. посібник за модульно-рейтинговою системою навчання /С.С.Горбенко. – Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2007. – 348 с.
4. Горбенко С. С. Навчально-наукова діяльність студентів з методики музичного виховання: Навчально-методичний посібник / С.С.Горбенко. – К: Освіта України, 2010. – 180 с.
5. Гумінська О. О. Уроки музики в загальноосвітній школі: Методичний посібник./ О. Гумінська. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 102 с.
6. Кушка Я. С. Методика музичного виховання дітей: Навчальний
7. посібник для вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації у 2-х частинах. Частина 1 / Я.С. Кушка. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 216 с.
6. Макуха Ж. Театральні сходи/Ж. Макуха//Початкова освіта. -2004.-№18.-с.29-32.
7. Масол Л. М. Загальна Мистецька освіта: теорія і практика: монографія/ Л. М. Масол. – К.: Промінь, 2006. – 432 с.
8. Олексюк О. М. Музична педагогіка: Навчальний посібник / О.М.Олексюк. – К.: КНУКіМ, 2006. – 188 с.
9. Печерська Е.П. Уроки музики у початкових класах: Навчальний посібник. / Е. П. Печерська. – К.:Либідь,2001. - 272 с.

10. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: Навч. – метод. посібник./ О. Я. Ростовський. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 640 с.

УДК 371.322.9

О. Лоза,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

O.Loza
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
State Pedagogical University

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МУЗИКИ

FEATURES OF JUNIOR PUPILS SOCIAL DEVELOPMENT BY MEANS OF MUSIC

Анотація. У статті здійснено теоретичний аналіз особливостей соціалізації молодших школярів, що підсилюється у зв'язку зі зміною ними соціального середовища. Виявлено низку труднощів, які неопосередковано впливають на процес соціалізації дошкільника в новому колективі. Доведено, що одним із засобів оптимізації цього процесу є мистецтво, як художньо-творча діяльність, оскільки воно розкриває духовний і творчий потенціал дитини і надає реальну можливість адаптуватися їй у суспільстві.

Abstract. The article deals with the theoretical analysis of peculiarities of socialization of junior schoolchildren, which is intensified in connection with the change of their social environment. A number of difficulties have been identified that indirectly affect the process of preschool child socialization in a new team. It is proved that one of the means of optimizing this process is art, as artistic and creative activity, because it reveals the spiritual and creative potential of the child and provides a real opportunity to adapt to it in society.

Ключові слова: соціалізація, соціальна зрілість, індивід, особистість, процес дитячої творчості, соціально-педагогічне завдання.

Key words: socialization, social maturity, individual, personality, process of children's creativity, socio-pedagogical task.

Видатний український педагог, В.Сухомлинський зазначав: «Маленька зернина, посіяна в людській душі в роки раннього дитинства, стає в зрілі роки могутнім деревом. Усе залежить від того, яку зернину посіяно в ґрунт» [8, с. 60]. Людська особистість багатогранна, і виховати її всебічно розвинутою – в першу чергу завдання сім'ї і школи.

Для осмислення згаданої проблеми велике значення мають сучасні дослідження, зокрема Гандзілевської Г., яка вивчала процес соціалізації молодших школярів та гру як один із її засобів [4]. Слід відмітити дослідження особливостей соціалізації дітей шкільного віку засобами мистецтва В. Ларіна. Вчений стверджував, що сила емоційно-почуттєвого та ідейно-художнього впливу мистецтва робить його одним із найефективніших засобів формування ціннісних орієнтацій дітей, зокрема створення умовної реальності, в якій дитина вчиться визначати і розвивати свої потреби, інтереси, загальну спрямованість життєвого шляху.

Метою дослідження є проблема соціалізації молодших школярів засобами музики.

Творчий процес, багаторазово повторюючись, є джерелом і рушійною силою розвитку цивілізації, примушуючи людину подолати межі власного і суспільного пізнання і буття. Таким чином, не лише генії й таланти здібні до творчості, але й звичайні, так звані «середньостатистичні» люди. При всій широті діапазону відкриттів, незрівнянності інтелектуального рівня суб'єктів творчості доведено, що структура творчої діяльності принципово однакова.

Праця учителя музики в школі, підкреслює Л.Г.Арчажнікова, як і будь-якого вчителя, не має сенсу без творчості: «Дитяча допитливість приводить учителя до пошуку нового в побудові уроку і позакласних заходів, в організації індивідуальної роботи з учнями, у використанні засобів і методів педагогічного впливу, у підборі репертуару. Основою творчого пошуку вчителя є активізація творчих якостей учнів з урахуванням їх розумових здібностей».